

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Vukovics István ügyvéd (7400 Kaposvár, Damjanich utca 36.) által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) I. rendű, **I.rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) II. rendű, **III.rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) III. rendű és **IV.rendű felperes neve** (címe) IV. rendű felpereseknek - a dr. Ozsváth Ferenc ügyvéd (7400 Kaposvár, Fő út 51.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Somogy Megyei Bíróságon indított perében a 2009. szeptember 16. napján kelt 24.P.20.679/2008/26. számú ítélet ellen az I., II. és III. rendű felperesek részéről 27. sorszám, az alperes részéről 28. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, valamint a IV. rendű felperes részéről Pf.III.20.420/2009/4. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

részítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét kijavítja azzal, hogy az alperes a III. r. felperesnek az elsőfokú ítéletben írt 2.084.160 (kettőmillió-nyolcvannégyezer-százhatvan) forint marasztalási összegben belül 30.400 (harmincezer-négyszáz) forint után köteles 2006. november 1. napjától az elsőfokú ítéletben írt mértékű késedelmi kamatot megfizetni.

Az így kijavított ítéletet az I. és II. rendű felperesek részére elmaradt megtakarítás címén megítélt vagyoni kártérítésre vonatkozó fellebbezett részében helybenhagyja, míg az I. és II. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítésre vonatkozó fellebbezett részében részben megváltoztatja, és az alperes által az I. és II. rendű felpereseknek fizetendő nem vagyoni kártérítés tőkeösszegét személyenként 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintba felemeli.

Az elsőfokú ítéletet az I. III. és IV. rendű felperesek részére elmaradt jövedelem címén megítélt kártérítésre vonatkozó részében, és az I. rendű felperes által igényelt jövedelemveszteséget pótló kártérítési járadékot elutasító részében - az elsőfokú perköltségre, a feljegyzett elsőfokú eljárási illetékekre és az állam által előlegezett költség viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a részítélettel elbírált kereseti kérelmek tárgyában a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a feleket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az államnak - az adóhatóság külön felhívására - az I-II. rendű felperesek személyenként 30.000 (harmincezer) forint, az alperes 60.000 (hatvanezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy a hatályon kívül helyezéssel összefüggésben a felpereseknek és az alperesnek 182.500 (száznolcvankettőezer-ötszáz) - 182.500 (száznolcvankettőezer-ötszáz) forint költsége merült fel. A feljegyzett eljárási illeték összege az I. rendű felperes tekintetében 90.000 (kilencvenezer) forint, míg az alperes tekintetében 280.000 (kettőszáznolcvanezer) forint.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Ifjabb I.rendű felperes az I-II. rendű felperesek gyermeke, a III. rendű felperes testvére, és a IV. rendű felperes zenésztársa 2006. október 23. napján a T. Zs. A-né által vezetett XXX-000 forgalmi rendszámú gépjármű utasaként halálos közlekedési balesetet szenvedett. A felperesek a perben az ifj. I.rendű felperes halála miatti vagyoni, illetve nem vagyoni káraikat érvényesítették az alperessel, mint a károkozó gépjármű üzemeltetője által kötött felelősségbiztosítási szerződés alapján helytállásra köteles biztosító társasággal szemben.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, 1.553.760 forint vagyoni kárt elmaradt jövedelem címén, 21.400 forintot a gyászruhák költségére, összesen 2.575.160 forintot és ennek késedelmi kamatát; a II. rendű felperesnek 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, és 24.000 forintot gyászruha költség címén, összesen 1.024.000 forint kártérítést és ennek késedelmi kamatát; a III. rendű felperesnek 500.000 forint nem vagyoni kártérítést, 1.553.760 forint vagyoni kártérítést elmaradt jövedelem címén, 4.800 forintot koszorúköltségre, 25.600 forintot gyászruha költség címén, összesen 2.084.160 forint kártérítést és ennek késedelmi kamatát; a IV. rendű felperesnek 1.553.760 forint vagyoni kártérítést elmaradt jövedelem címén, és ennek késedelmi kamatát; az I-II. rendű felpereseknek 14.4000 forintot koszorú költség címén, 137.200 forint hátralékos kártérítési járadékot elmaradt megtakarítás címén, valamint 2009. október 1. napjától havonta 6.160 forint kártérítési járadékot elmaradt megtakarítás címén. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, megállapította, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik, és az alperest kötelezte elsőfokú eljárási részilleték és állam által előlegezett részköltség megfizetésére.

Határozatának indokolása szerint ifj. I.rendű felperes jogellenesen és felróhatóan járt el, amikor a gépjárművezető ittas állapotát felismerve utasként a gépkocsiba beült, ezért e magatartása miatt 20%-os mértékű közrehatást állapított meg. Nem vette ugyanakkor figyelembe a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztását a károsult terhére, mert a mulasztása és a halál bekövetkezése közötti okozati összefüggést az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján nem találta bizonyítottnak. A tanúvallomások alapján megállapította, hogy az I., II. és III. rendű felperesek, valamint a baleseti időpontjában már önálló családot alapított ifj. I.rendű felperes között kiegyensúlyozott kapcsolat állt fenn, szabadidejüket rendszeresen együtt töltötték. Az I. és III. rendű felperesek, valamint ifj. I.rendű felperes közösen zenéltek a tizenöt éve alapított X-Y BAND nevű családi zenekarban. Ifj. I.rendű felperes halála után azonban az I. és III. rendű felperesek zenélni már nem képesek, az ezzel kapcsolatos korábbi terveiket feladták. Ifj. I.rendű felperes halála miatt mindhárom felperesnél elhúzódó gyászreakció alakult ki, pszichés károsodásukkal összefüggésben célzott lelki támogatásra és gyógyszeres terápiára szorulnak. Az I-II. rendű felpereseknek peren kívül megfizetett személyenkénti 500.000 forintot, illetve a III. rendű felperesnek megfizetett 300.000 forintot meghaladóan a nem vagyoni sérelmek kompenzálásaként az alperest a I-II. rendű felperesek részére további személyenkénti 1.000.000 forint, míg a III. rendű felperes részére további 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A 2006. október 8. napján kötött szolgáltatási szerződés és a 2006. október 10. napján kiállított közvetítési lap alapján megállapította, hogy a 2007. január 1. napjától 2007. december 31. napjáig terjedő időszakra a IV. r. felperessel bővült zenekarban dolgozva az I., III. és IV. rendű felperesek személyenként 1.942.200 forint díjazásban részesültek volna. Ettől az összegtől azért estek el, mert a megbízás négytagú zenekarra vonatkozott, és a megrendelő ifj. I.rendű felperes halála miatt a szerződést felmondta. A közrehatás mértékét is figyelembe véve elmaradt haszon címén az alperest az I., II. és IV. rendű felperesek részére személyenként 1.553.760 forint kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezte. Nem találta viszont alaposnak az I. rendű felperesnek a 2008. január 1. napjától érvényesített havi 125.000 forint jövedelemvesztéséget pótló kártérítési járadék iránti igényét. A felperesek ugyanis a zenélésből származó jövedelmük után adófizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, így adóbevallás hiányában az I. rendű felperes károsodásának mértékét nem tudta bizonyítani. A tanúvallomások alapján megállapította, hogy ifj. I.rendű felperes a nehezebb fizikai munkákban, karbantartási munkákban segítséget nyújtott az I-II. rendű felpereseknek, amelyek értékét K.J. gazdasági szakértő szakvéleménye alapján havi 7.700 forintban állapította meg, és elmaradt megtakarítás címén az alperest a szakértő által kimunkált összeg 80%-ának, havi 6.160 forintnak a megfizetésére kötelezte. A gyászruha vásárlás folytán felmerült többletköltség összegét az I. rendű felperes esetében 26.700 forintban, a II. rendű felperes esetében 30.000 forintban, a III. rendű felperes esetében 32.000 forintban határozta meg, míg a koszorúvásárlással felmerült költségét az I-II. rendű felpereseknek 18.000 forintban, a III. rendű felperesnek 6.000 forintban vette figyelembe, amelyek megtérítésére a közrehatás arányát is figyelembe véve kötelezte az alperest.

Az elsőfokú ítélet ellen az I., II. és III. rendű felperesek, valamint az alperes fellebbezést, a IV. rendű felperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

Az I.-II. és III. rendű felperesek az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az I-II. rendű felpereseknek járó nem vagyoni kártérítés összegének felperesenként 2.500.000 forintra történő felemelését, az I. rendű felperes jövedelemvesztését pótló kártérítési járadék megfizetésére irányuló kereseti kérelmének teljesítését, valamint az alperesnek az elsőfokú és a fellebbezési eljárás költségeiben való marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés, annak csekély összege miatt kompenzációs funkcióját nem tudja betölteni. Az I. rendű felperes hivatkozott arra, hogy a zenekar működtetésével az elhunyt balesete előtt bizonyítottan jövedelemhez jutott, és abból a perben csatolt szerződés alapján 2007-ben is jelentős jövedelme származott volna. A zenészi tevékenységet 2008-ban is folytatták volna, a zenekar csak az elhunyt balesete miatt szűnt meg. Kárának bekövetkezése ezért álláspontja szerint bizonyított, annak mértéke pedig nemcsak az adóbevallással, hanem hasonló zenekarok kereseti viszonyainak feltárásával, a Központi Statisztikai Hivatal megkeresésével, illetve szakértő kirendelésével is tisztázható. Amennyiben a kár mértéke pontosan még ez alapján sem határozható meg, a bíróságnak lehetősége van a kár mértékét mérlegeléssel vagy általános kártérítésként meghatározni.

A IV. rendű felperes csatlakozó fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az alperest kötelezze az elsőfokú, valamint a fellebbezési eljárásban felmerült költségeinek a megfizetésére.

Az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az I. III. és IV. rendű alperesek részére elmaradt jövedelem, míg az I-II. rendű felperesek részére elmaradt megtakarítás címén megítélt vagyoni kártérítési igények tekintetében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kizárólag a súlyos formai és tartalmi hiányosságokban szenvedő munkaszerződést és egyéb okiratokat vette alapul az elmaradt jövedelem megállapításánál, és nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a korábban adózott jövedelemmel nem rendelkező felperesek közvetlenül a balesetet megelőző két héten belül kötötték azt a szerződést, amelyre igényüket alapították. Nem vizsgálta, hogy a nagyberki presszóban a felperesi zenekarral kötött szerződés felmondását követően más zenekart alkalmaztak-e, illetve a presszó jövedelmezősége lehetővé tette-e az évi 9.360.000 forint + szerzői jogdíjak kifizetését kizárólag a zeneszolgáltatásra. Nem tisztázta, hogy az I. és III. rendű felperesek egészségi állapota részben egy korábbi közlekedési baleset, részben a sorsszerű megbetegedések miatt mennyiben tette lehetővé egy év időtartamban, heti három egymást követő napon 18.00 órától 22.00 óráig a zenélést, illetve K-ról a munkavégzés helyére (N-be) utazást. Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság azt sem, hogy a gyászreakció mennyiben zárta ki, hogy az I. és III. rendű felperesek munkájukat tovább végezzék, és kárenyhítési kötelezettségüknek eleget téve újabb zenekart alapítsanak, vagy más zenekarhoz csatlakozzanak. A perben kirendelt gazdasági szakértő a lakást és a garázst

elhanyagoltnak találta, ahol festésre, tapétázásra legalább öt éve nem került sor. Ehhez képest nem bizonyították az I.-II. rendű felperesek, hogy az elhunyt ténylegesen miben segítette őket, és arra annak ellenére rászorultak, hogy a III. rendű felperes a balesetet megelőzően is a szüleivel élt egy háztartásban. A bizonyítás hiányosságai, és a bizonyítékok téves értékelése miatt felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is.

A felperesek fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság által elmaradt jövedelem címén megítélt vagyoni kártérítést támadó részében alapos, egyébként alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része a III. rendű felperesnek fizetendő gyászruha és koszorú költség tekintetében elírási hibát tartalmaz ($25.600 + 4.800 = 30.400$ forint az elsőfokú ítéletben írt 304.000 forint helyett), amelyet a másodfokú bíróság a Pp. 224.§-ának (1) bekezdése alapján kijavított.

Az alperes az elsőfokú eljárás során sem vitatta, hogy a gépjárművek üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004.(VI.8.) Kormányrendelet szerint köteles megtéríteni azt a kárt, amely a felpereseket ifjabb I.rendű felperes 2006. október 23. napján bekövetkezett balesete folytán érte. A felek között az elhunyt esetleges közrehatásával, és annak mértékével, valamint a kártérítés összegével kapcsolatosan bontakozott ki vita. Az elhunyt közrehatásának az elsőfokú bíróság által megállapított mértékét, a III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét, valamint a gyászruhák és a koszorúk költségét a fellebbezések nem támadták, így a másodfokú eljárásban csak az I-II. rendű felperesek részére járó nem vagyoni kártérítés összege, továbbá az elmaradt jövedelem, illetve elmaradt megtakarítás címén járó kártérítés összege maradt vitás.

A tanúvallomások helyes értékelésével állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ifjabb I.rendű felperes annak ellenére jelentős segítséget nyújtott szüleinek a háztartás körében felmerülő különböző munkálatokban, hogy ténylegesen már nem velük élt. Segítségére elsősorban a nehezebb fizikai munkák során, illetve az ügyintézésben számíthattak. A tanúvallomások azt is egyértelművé tették, hogy ezt a segítséget a szülők nem a III. r. felperestől, hanem elsősorban elhunyt gyermeküktől várhatták. Kieső munkájának ellenértékét K.J. gazdasági szakértő annak figyelembevételével határozta meg, hogy a hasonló jellegű házköri munkákat saját családjában is el kellett látnia. A közrehatás arányát is figyelembe véve helyes az elmaradt megtakarítás címén az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összeg, ezért az ezt támadó alperesi fellebbezés nem volt teljesíthető.

Részben alaposnak találta viszont a másodfokú bíróság az I. és II. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegét sérelmező felperesi fellebbezést.

A 2006. október 23. napján bekövetkezett közlekedési balesetben az I-II. rendű felperesek gyermeküket veszítették el. Ez attól függetlenül rendkívül súlyos trauma számukra, hogy gyermekük már önálló családot alapított, és a közös otthonból

elköltözött. Ifj. I.rendű felperes szüleitől nem szakadt el, rendszeres találkozósaik során őket mindenben segítette, így halálával az I.-II. rendű felperesek egyik idősi támaszukat is elveszítették. Fiának halála a közös családi zenélés, és a közös fellépések élményétől is megfosztotta az I. r. felperest. Mindkét felperes esetében pszichés megbetegedés lépett fel, gyászreakciójuk kórosan elhúzódott. A balesetet okozó gépjármű vezetője károkozó magatartásával - amellyel az I.-II. rendű felperesek gyermekének halálát, és az I.-II. rendű felperesek egészségkárosodását okozta - megsértette az I.-II. rendű felpereseknek a Ptk. 76.§-ában által meghatározott egészséghez, testi épséghez való jogát. E személyhez fűződő jog megsértése a Ptk. 84.§-a (1) bekezdésének e) pontja folytán alkalmazandó Ptk. 345.§-ának (1) bekezdésére tekintettel a nem vagyoni kártérítés iránti igény jogalapja. Valamennyi körülményre figyelemmel - értékelve a károsulti közrehatást, a 2006. évi ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló ügyekben kialakult ítélkezési gyakorlatot is - a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy személyenként 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés alkalmas az I. és II. r. felpereseket ért nem vagyoni sérelem enyhítésére. A peren kívül megfizetett összegeket is számításba véve, az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összeget az I. és II. rendű felperesek tekintetében 1.500.000 forintra felemelte, és ennyiben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A.§-ának (6) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján a Pp. 213.§-ának (2) bekezdése szerinti részítélettel megváltoztatta.

Alaposnak találta a másodfokú bíróság az I.,III. és IV. rendű felperesek javára elmaradt jövedelem címén megítélt vagyoni kártérítést támadó alperesi fellebbezést, illetve az I. rendű felperes által érvényesített jövedelempótló kártérítési járadék elutasítását sérelmező felperesi fellebbezést is.

A Ptk. 355.§-ának (4) bekezdéséből következően a kár fogalmának egyik tartalmi eleme az elmaradt vagyoni előny, amelynek megtérítésére a károsult kártérítés címén igényt tarthat. Egységes viszont a bírói gyakorlat abban, hogy elmaradt haszonként csak az a vagyoni előny érvényesíthető sikerrel, amely károkozás hiányában kétségtelenül bekövetkezett volna, és reálisan ellenőrizhető adatokon alapul.

Az I. és III. rendű felperesek, valamint az ifj.I.rendű felperes által alapított és alkalomszerűen a IV. rendű felperessel bővült X-Y Band zenekar a 2006. október 8. napján kelt szerződés szerint arra vállalt kötelezettséget, hogy 15.000 forint /nap/ fő díjazásért 2007. január 1. napjától 2007. december 31. napjáig heti három napon (péntek-szombat-vasárnap) 18.00 órától 22.00 óráig zenét szolgáltat a n-i T Presszó és Rendezvényteremben. Az I. és IV. r. felperesek személyes előadása szerint a zenekar mindig szóbeli megállapodás alapján dolgozott, vagyis közel tizenöt év után az ifj. I.rendű felperes halála előtt mintegy kettő héttel megkötött szerződés volt a zenekar első írásba foglalt szerződése. A tanúvallomások szerint a zenekar részben alkalmi jelleggel dolgozott (lakodalmakban, szilveszterkor, egyéb rendezvényeken zenéltek), illetve szezonális munkát végeztek (május elejétől augusztus 20. napjáig a B-n, autóbuszos külföldi turnusok érkezése és távozása

esetén heti 2-3 nap időtartamban). A perbeli szerződés a korábbiakhoz képest lényegesen kedvezőbb volt a zenekar számára, mert egy évi határozott időre biztosított volna számukra munkát. Ezek a körülmények már önmagukban felvetették annak a szükségességét, hogy az elsőfokú bíróság fokozott körültekintéssel vizsgálja a szerződés megkötését, teljesítésének feltételeit, illetve megszűnésének okait.

A megrendelő, P.R. tanúként azt vallotta, hogy általában havonta kétféle bált tartottak a presszóban, illetve a rendezvényteremben, és azt tervezte, hogy 2006. novemberében megnyit egy panziót és éttermet. A szerződéssel egy év időtartamra, heti három napon keresztül kívánta foglalkoztatni a zenekart, amely megközelítőleg 10.000.000 forintos költséget jelentett volna csak a zeneszolgáltatásra. A perben nincs adat arra vonatkozóan, hogy a megrendelőnek - figyelemmel a presszó, illetve a megnyitás előtt álló, tehát kiépült vendégkörrel még nem rendelkező panzió és étterem forgalmára - volt-e reális lehetősége ennek az összegnek a kifizetésére. Nem tisztázott az sem, hogy az újabb vendéglátó egységeket a megrendelő utóbb megnyitotta-e, a szerződés felmondását követően más zenekarral kötött-e írásban szerződést (saját perbeli nyilatkozata szerint csak írásbeli szerződéssel foglalkoztat zenészeket).

A P.R.-rel megkötött szerződés bizonyítására a felperesek csatolták a 2006. október 10. napján kelt szakszervezeti közvetítési lapot. Ezt az okiratot azonban a szakszervezeti tisztséget betöltő IV. rendű felperes állította ki, és a budapesti központba érkezésének időpontjára adat nincsen.

Kérdéses az is, hogy egészségi állapotára figyelemmel az I. r. felperes mennyiben tudott volna eleget tenni a szerződésből fakadó kötelezettségeknek (zenélés heti három egymást követő este négy órán keresztül, a munkavégzés helyére utazás, majd visszautazás). Saját előadása szerint bal keze nem hajlik igazán, a bal csípőtájékon fájdalomérzete van, a tanúk szerint is nehezen mozog. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény rögzíti - egyéb megbetegedések mellett - a lumbágót isiással, az ágyéki gerincszakasz és a sokizületi elfajulás állapotát, valamint az extrém méretű hasfali sérvvesedését.

Nem egyértelműek a szerződés felmondásának okai és körülményei sem. A IV. r. felperes szerint P.R. ragaszkodott a négy tagú zenekarhoz, ezért a megfelelő létszám hiánya miatt mondta fel a szerződést. P.R. ezzel szemben azt vallotta, hogy számára ifjabb I.rendű felperes személye volt a fontos, nélküle nem kívánta foglalkoztatni a zenekart. Azt is elmondta, hogy a felperesek próbálkoztak ifjabb I.rendű felperes helyettesítésével, de a megváltozott zenekari felállást nem tartotta megfelelőnek. Ennek viszont ellentmond az I. és III. r. felperesek perbeli nyilatkozata, amely szerint szóba sem került a helyettesítés, mert ifj. I.rendű felperest nem lehetett pótolni, és az I. r. felperes a továbbiakban egyébként sem tudott már zenélni.

Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az I., II. és IV. rendű felperesek mennyiben tettek eleget a Ptk. 340.§-ának (1) bekezdésében megkívánt kárenyhítési kötelezettségnek. Nem tisztázott, hogy az ifj. I.rendű felperes halála miatti fájdalom, és az ezzel összefüggésben felmerült pszichés problémák az I. és III. rendű felperesek esetében kizárták-e, illetve mely időpontig a zenei tevékenység folytatását. Adat van arra nézve, hogy pszichiátriai kezelést egyikük sem vett igénybe, annak ellenére, hogy célzott kezeléssel tünetmentes állapot is elérhető lett volna. Ehhez képest kell vizsgálni, hogy a kárenyhítési kötelezettség megszegését jelenti-e, ha meg sem próbálták ifj. I.rendű felperest helyettesíteni, vagy más formában a zenei tevékenységet folytatni. Ennek során értékelni kell azt is, hogy az I. rendű felperes saját előadása szerint a B környékére, illetve P-re is jártak más zenekarokat meghallgatni, tehát a zenei élet több más szereplőjét is ismerték, velük kapcsolatban álltak. A kárenyhítési kötelezettség hangsúlyozottan jelentkezik az ifj. I.rendű felperessel rokoni kapcsolatban nem álló IV. rendű felperesnél, akit pszichés problémák nyilvánvalóan nem akadályoztak a zenei tevékenység folytatásában. Nem tisztázta az elsőfokú bíróság azt sem, hogy a felszabaduló időben a felperesek végeztek-e más munkát, és abból milyen jövedelmük származott.

A fentiek függvényében vizsgálandó, hogy alapos-e az I. rendű felperes jövedelempótló kártérítési járadék iránti igénye, és milyen mértékben. A perben nem volt vitás, hogy a zenélésből származó jövedelmet a zenekar tagjai nem vallották be, adófizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, így az adóbevallások felhasználásával az elmaradt jövedelem nem állapítható meg. Az viszont nem kétséges, hogy jövedelemszerzésre alkalmas tevékenységet folytattak, így az egyéb feltételek bizonyítása esetén az I. rendű felperes jövedelemvesztésében megnyilvánuló károsodása megállapítható. A kár mértékét pedig az I. rendű felperes a fellebbezésében részletezett módon (korábbi munkáltatók megkeresése, más zenekarok adatainak felhasználása) bizonyíthatja.

Az elsőfokú bíróság tehát tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. III. és IV. rendű felperesek bizonyították a közlekedési balesettel okozati összefüggésben bekövetkezett elmaradt jövedelmüket, továbbá téves - az elsőfokú bíróság által megjelölt okból - az I. rendű felperes jövedelempótló kártérítési járadék iránti keresetének elutasítása is.

A Pp. 3.§-ának (3) bekezdése szerint a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A tájékoztatásnak ki kell terjednie arra, hogy a felperesnek kereseti követelését milyen tényekkel kell bizonyítania, illetve, hogy az alperes milyen tények bizonyításával védekezhetsen a perbeli igény ellen. Ezt a tájékoztatási kötelezettséget az elsőfokú bíróság e vagyoni kártérítési igények tekintetében elmulasztotta, ebből következően a felek nem voltak abban a helyzetben, hogy bizonyítást ajánljanak fel az ügy elbírálása szempontjából jelentős tényekre.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét az I. III. és IV. rendű felperesek részére elmaradt jövedelem címén megítélt kártérítésre vonatkozó részében, valamint az I. rendű felperes által igényelt jövedelemveszteséget pótló kártérítési járadékot elutasító részében a Pp. 256/A.§-ának (6) bekezdése folytán alkalmazandó 252.§-ának (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a jogszabály által megkívánt tájékoztatást követően fel kell hívni a feleket bizonyítási indítványaik előterjesztésére, majd a szükséges bizonyítás felvétele után kell a hatályon kívül helyezéssel érintett kereseti kérelmek tárgyában ismételten döntést hozni.

A véglegesen elbírált kereseti kérelmek vonatkozásában az elsőfokú perköltség viseléséről - a perköltségnek a Pp. 75.§-ában meghatározott minden elemére kiterjedően - csak az el nem döntött kérdésekkel való összefüggésre tekintettel lehet dönteni, ezért a fenti jogszabályhelyekre utalással a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében is hatályon kívül helyezte.

A véglegesen elbírált kérdésekkel összefüggő másodfokú perköltség viseléséről a 4/2009.(XII.14.) PK véleményre is figyelemmel határozott a másodfokú bíróság, és miután a pervesztesség-pernyertesség aránya tekintetében számottevő különbség nem mutatkozott, a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a saját költségét. A költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 3.§-a (1) bekezdésének h) pontja szerinti tárgyi költségfeljegyzési jogos perben a felek a Kmr. 13.§-ának (2) bekezdése alapján a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelő egyenlő mértékben kötelesek a feljegyzett 120.000 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

A hatályon kívül helyező rendelkezéssel összefüggő további perköltség összegét a másodfokú bíróság a Pp. 252.§-ának (4) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

A fellebbezést a másodfokú bíróság a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2010. május 12.

Dr. Veszely József s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró